



Miljøministeriet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 2. Februar 2021

Miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 598 (MOF alm. del) stillet 7. januar 2021 efter ønske fra Erling Bonnesen (V), Jacob Jensen (V), Lise Bech (DF), René Christensen (DF), Per Larsen (KF), Egil Hulgaard (KF), Peter Seier Christensen (NB) og Henrik Dahl (LA).

Spørgsmål nr. 598

” Vil ministrene specificeret redegøre for

- hvordan målbelastningen på 36.600 tons kvælstof er konstrueret?
- hvordan målbelastningen fordeler sig rundt i landet?
- de justeringer af måltallet, der peges på i artiklen ”Regeringens eksperter klar med ”dramatisk” stramning af kvælstofmål for landbruget”, Altinget, den 18. december 2020.”

Svar

De foreløbige resultaterne af DHI/Aarhus Universitets undersøgelser viser, at næringsstofbelastningen af de danske kystvande skal nedbringes for at understøtte, at der kan opnås god økologisk tilstand i kystvandene. Dette gælder såvel danske belastningskilder som udenlandske belastningskilder. Resultaterne af scenarieberegninger viser, at målbelastninger for den danske landbaserede kvælstoftilførsel i betydeligt omfang er afhængig af, hvilke forudsætninger man lægger til grund for størrelsen af den fremtidige udledning fra andre belastningskilder, herunder størrelsen af fosfortilførslen fra danske kilder, størrelsen af andre landes landbaserede udledninger af næringsstoffer (kvælstof, fosfor), samt størrelsen af den luftbårne tilførsel af kvælstof fra såvel danske som udenlandske kilder. DHI/Aarhus Universitets undersøgelser viser, at størrelsen af andre landes landbaserede udledninger har væsentlig betydning for målbelastningen i de åbne kystvande i indre danske farvande samt i Vadehavet. Dette gælder særligt udledninger fra nabolandene Tyskland, sydlige del af Sverige samt til dels Polen.

Kvælstofreduktionsbehovet varierer en del fra vandområde til vandområde. De største reduktionsbehov knytter sig til de lukkede kystvande og fjorde (særligt i Jylland og på Fyn), mens reduktionsbehovet generelt er mindre i de åbne kystvande.

DHI/Aarhus Universitet har i udkast beregnet en række scenarier for Miljøstyrelsen. I grundscenariet er der i udkast udregnet en målbelastning på cirka 36.600 tons kvælstof. Grundscenariet er beregnet med en forudsætning om, at andre lande opfylder deres internationale forpligtelser særligt Østersøhandlingsplanen, NEC direktivet om bla. kvælstofemissioner til luft og de mål, der er fastsat i nabolandenes vandområdeplaner for 2015-2021. Målbelastningen for kvælstof kan i øvrigt forøges, såfremt der sker en yderligere fosforreduktion.

Beregningerne er gennemført dels med DHIs mekanistiske modeller og dels med Aarhus Universitets statistiske modeller.

./.

Der vedlægges udkast til rapport fra DHI for dette grundscenarie, hvoraf der kan ses målbelastninger for de i alt 109 marine vandområder omfattet af vandrammedirektivet.

De nye målbelastninger kan ikke direkte sammenlignes med målbelastningerne fra vandområdeplanerne for 2015-2021. Dette skyldes, at der er sket ændringer af metoden til opgørelse af kvælstoftilførsel til kystvande, hvilket generelt har reduceret tilførslerne af kvælstof og dermed også har reduceret målbelastningen. Desuden er datagrundlaget opdateret med nyere danske og udenlandske opgørelser af tilførslerne af kvælstof og fosfor til de marine vandområder, hvilket påvirker byrdefordelingen af indsats mellem Danmark og nabolande. DHI fremlagde på den tekniske gennemgang for udvalget, at den oprindelige målbelastning fra VP2 på cirka 42.000 tons kvælstof/år med de nye beregningsmetoder til opgørelse af kvælstofudledningen svarer til cirka 39.000 tons kvælstof. Dermed er den foreløbige vurdering, at de nye og mere detaljerede marine modeller medfører en skærpelse af indsatsbehovet i størrelsesordenen cirka 2.400 tons (forskellen på VP3 målbelastning på cirka 36.600 tons og VP2 målbelastningen på 39.000 tons). En fosforindsats vil kunne reducere indsatsbehovet. Der skal tages forbehold for, at der er tale om en foreløbig vurdering og at data fortsat er under kvalitetssikring.

I forbindelse med den tidligere regerings Fødevarer- og landbrugspakke blev der besluttet en international evaluering af kvælstofmodeller bag vandområdeplanerne med inddragelse af udenlandske forskningsinstitutioner, og det blev besluttet, at resultaterne herfra skulle indgå i kortlægningen af indsatsbehov for tredje vandplanperiode. Der er på baggrund af anbefalingerne fra denne evaluering sket en lang række udviklinger af modelgrundlaget. Der er herved opgjort en mere vandområdespecifik målbelastning. Dette omfatter særligt, at der er en langt bedre dækning med modeller af de enkelte vandområder. Derudover er der foretaget en revurdering af afgrænsningen og typeinddeling af de marine vandområder og på baggrund heraf en revurdering/beregning af reference- og målværdier for klorofyl og ålegræs.

Det skal understreges, som det fremgik af orienteringen af Miljø- og Fødevarerudvalget d. 9. december 2020, at materialet fra Aarhus Universitet/DHI foreligger i udkast. Der pågår pt. en ekstra kvalitetssikring af materialet, dels hos Aarhus Universitet og DHI og dels hos Miljøstyrelsen.

Lea Wermelin

/

Lidde Bagge Jensen